DOI: [10.32702/2307-2156-2019.7.3](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.7.3)

УДК 351

*Д. О. Грицишен,
д. е. н., професор, декан факультету публічного управління та права,
Державний університет "Житомирська політехніка"
ORCID ID: 0000-0001-5484-6421
С. В. Свірко,
д. е. н., професор,
професор кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування,
Державний університет "Житомирська політехніка"
ORCID ID: 0000-0001-9157-4672
І. В. Супрунова,
к. е. н., доцент, докторант кафедри обліку і аудиту,
Державний університет "Житомирська політехніка"
ORCID ID: 0000-0002-5800-3023*

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

*D. Grytsyshen
Doctor of Economic Sciences, Professor,
The Dean of the Faculty of Public Administration and Law,
Zhytomyr Polytechnic State University
S. Svirko
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Economic Security, Public Management and Administration,
Zhytomyr Polytechnic State University
I. Suprunova
PhD in Economics, Associate Professor, PhD Student in Accounting and Auditing Department,
Zhytomyr Polytechnic State University*

PUBLIC PROCUREMENT IN THE CONDITIONS OF PUBLIC FINANCE MANAGEMENT SYSTEM REFORM: ANALYTICAL ASPECT

Опрацьовано теоретичні засади аналізу публічних закупівель через визначення власне поняття "публічні закупівлі", ролі аналізу в системі управління державними фінансами, принципів аналізу публічних закупівель та його функцій. Пропонується під публічними закупівлями розуміти складову СУДФ, що являє собою унормований механізм фінансово-економічних відносин між державою та суб'єктами господарювання з приводу реалізації державного замовлення на товари, послуги, роботи на засадах добросовісної конкуренції серед учасників, максимальної економії та ефективності, цільового використання бюджетних коштів, відкритості і прозорості на всіх стадіях закупівель, рівноправності учасників, об'єктивної та неупередженої оцінки пропозицій конкурсних торгів, запобігання

корупційним діям і зловживанням на досягнення цілей державної соціально-економічної політики з метою задоволення відповідних суспільних потреб. Умотивовано представлено такий склад принципів аналізу публічних закупівель: достовірність; повнота; достатність інформації; відповідність; значущість; зручність; конкретність; комплексність; системність; регулярність; об'єктивність; дієвість; економічна доцільність; порівняність; науковість. До функцій аналізу публічних закупівель віднесено: інформаційну, контрольну, оціночно-діагностичну, пошукову, прогностичну, захисну, науково-пізнавальну. Представлений базовий інструментарій уможливить розбудову науково-обґрунтованого механізму аналізу публічних закупівель.

The issue of public procurement in modern conditions of the need to strengthen control in the general government sector is pervasive in the general system of public administration, as it concerns various object areas and branches of the latter. Based on the study of global approaches to the formation of the mechanism of public procurement within the control function of public administration, the article elaborates the theoretical foundations of public procurement analysis by defining the concept of "public procurement", the role of analysis in public finance management, principles of public procurement analysis and its functions. It is proposed to understand public procurement as a component of the public financial management system, which is a standardized mechanism of financial and economic relations between the state and business entities on the implementation of public procurement for goods, services, work on fair competition, maximum economy and efficiency, targeted use of budget funds, openness and transparency at all stages of procurement, equality of participants, objective and impartial evaluation of competitive bidding proposals, prevention of corruption and abuse to achieve the goals of state socio-economic policy to meet relevant public needs. The following composition of the principles of public procurement analysis is motivated and substantiated for application and presented: reliability; completeness; adequacy of information; conformity; significance; convenience; specificity; complexity; systematicity; regularity; objectivity; effectiveness; economic feasibility; comparability; scientificity. The functions of public procurement analysis include: informational, control, evaluation-diagnostic, search, forecasting, protective, scientific-cognitive. The presented basic tools will allow the development of a scientifically sound mechanism for analyzing public procurement in terms of methodological and organizational provisions as a tool of public administration at all levels in the direction of budgetary and economic relations.

Ключові слова: система управління державними фінансами; публічні закупівлі; аналізу публічних закупівель; принципи аналізу публічних закупівель; функції аналізу публічних закупівель.

Key words: public finance management system; public procurement; public procurement analysis; principles of public procurement analysis; functions of public procurement analysis.

Постановка проблеми. Реформування система управління державними фінансами (далі – СУДФ), яка в загальному розумінні являє собою взаємопов'язаний комплекс заходів, інструментів, а також фінансових інститутів, що забезпечують стабільне і ефективне функціонування державної фінансової системи в цілому і її окремих ланок, які сприяють вирішенню державних та регіональних/місцевих соціальних завдань і проблем, а також розвитку реального сектора економіки, триває вже більше десяти років [1-6]. Значні досягнення, що відбулися за цей час можна ідентифікувати за такими напрямками [5, 6]: система державних закупівель; система незалежного зовнішнього фінансового контролю; податкова система; система управління державними інвестиціями; забезпечення доступу громадськості до інформації з питань бюджету [5, 6]. Зауважимо, що перше з спрямувань отримало не тільки нове змістовне наповнення (прийняття Закону України “Про публічні закупівлі” з метою наближення до законодавства та стандартів ЄС, суттєве скорочення випадків, що не підпадають під дію конкурентних процедур, та запровадження обов’язкових електронних закупівель), а й ребрединг як “публічні закупівлі” [7]. Втім, не зважаючи на досить вагомі рушійні кроки у напрямку розвитку вказаної підсистеми СУДФ, залишились не до кінця вирішеними певні положення щодо вивчення екзогенного

(зовнішнього) та ендogenous (внутрішнього) впливу на систему публічних закупівель, як то обґрунтування та формування механізму аналізу останньої.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження публічних закупівель як підсистеми СУДФ у різні часи виконували такі зарубіжні та вітчизняні вчені: С. Авдашева, Л. Алексеєнко, В. Базилевич, Д. Бос, О. Василик, Х. Давуді, С. Евенет, Дж. Делтас, М. Зверяков, Ж. Лаффон, І. Князева, Дж. Макмілан, П. Мауро, В. Мельников, В. Осецький, І. Парасій-Вергуненко, М. Письменна, О. Рожко, О. Соудрі, Дж. Стігліц, Ж. Тіроль, Б. Хекман та інші. Попри значні здобутки в галузі системи управління державними фінансами, питання аналізу досить рідко екстропольовується на сферу публічних закупівель. Віддаючи належне вагомості та важливості здобутків авторів, слід зазначити, що аналіз представлених положень свідчить про необхідність подальшого опрацювання теоретичних та практичних позицій аналізу публічних закупівель.

Метою дослідження є дослідження, обґрунтування та формування теоретичних засад аналізу публічних закупівель як складової системи управління державних фінансів.

Викладення основного матеріалу. У найбільш узагальненому вигляді управління – це діяльність суб'єкта, що проявляється у цілеспрямованому, організуючому впливі на об'єкт управління, з метою приведення останнього у бажаний для суб'єкта стан. Управлінська система – це єдине ціле, що існує і розвивається завдяки взаємодії його компонентів.

Один із фундаторів теорії менеджменту Анрі.Файоль (1841 – 1825) виділяв п'ять функцій: планування, організацію, розпорядництво, координування й контроль [11, С.40]. Принципи управління за Анрі Файолем можуть бути репрезентовані наступним чином [12, С.30, 48]:

- поділ праці – передоручення працівникам окремих операцій і, як наслідок, підвищення продуктивності праці, з огляду на те, що персонал отримує можливість зосередження своєї уваги.
- влада і відповідальність – право віддавати накази повинно бути врівноважено відповідальністю за їх наслідки.
- дисципліна – необхідність дотримання правил, встановлених всередині організації. Для підтримки дисципліни необхідна наявність на всіх рівнях керівників, здатних застосовувати адекватні санкції до порушників порядку.
- єдиноначальність – кожен працівник звітує тільки перед одним керівником і тільки від нього отримує розпорядження.
- єдність дій – група працівників повинна працювати тільки за єдиним планом, спрямованому на досягнення однієї мети.
- підпорядкованість інтересів – інтереси працівника або групи працівників не повинні ставитися вище за інтереси організації.
- винагорода – наявність справедливих методів стимулювання працівників.
- централізація – природний порядок в організації, що має керуючий центр. Ступінь централізації залежить від кожного конкретного випадку.
- ієрархія – організаційна ієрархія, яка не повинна порушуватися, але яку, в міру можливості, необхідно скоротити, щоб уникнути шкоди.
- порядок – певне місце для кожної особи і кожна особа на своєму місці.
- справедливість – повага і справедливість адміністрації до підлеглих, поєднання доброзичливості та правосуддя.
- стабільність персоналу – плинність кадрів послаблює організацію і є наслідком поганого менеджменту.
- ініціатива – надання можливості прояву особистої ініціативи працівникам.
- корпоративний дух – згуртованість працівників, єдність сили.

Цікаво, що сукупність принципів управління за наступні після їх публікації у 1916 році у праці «Загальна промислова адміністрація» час практично не зазнала змін, в той час як функції управління впродовж сторіччя було умотивовано до розширення у такому складі (розроблена В. Хилем концепція (1968 р.)): планування, організацію, координування, стимулювання, регулювання та контроль [25, С.43; 26, С.142]. Останні здобутки вітчизняних вчених свідчать про доцільність виділення лише чотирьох функцій: планування, організації, мотивації й контролю, зважаючи на те, що саме ці функції реалізуються у здійсненні будь-якого управлінського процесу (функції координування й регулювання фактично є складовими функцій планування, організації, мотивації й контролю) [13, С.36].

Втім, сучасні вчені все більше схиляються до необхідності виокремлення серед функцій управління такої як аналіз. Так, відомі вчені-економісти Мошенський С.З., Олійник О.В. аргументовано наголошують на такий позиції, мотивуючи її вірність тим, що "... аналіз проводиться на всіх рівнях управління, в усіх підрозділах господарського суб'єкта і у складових економіки, є передумовою окремих функцій управління; аналіз будується на єдиній методологічній основі, що дає можливість формувати загальні рекомендації з організації і проведення аналітичних робіт, що, у свою чергу, може слугувати основою для порівняння і аналітичних узагальнень на макроекономічному рівні" [14, с.45]. Інший відомий науковець Шеремет О.Д. зазначає, що економічний аналіз – це "об'єктивно необхідний елемент управління діяльністю підприємств, за допомогою якого визначається сутність господарських процесів, оцінюється фінансова ситуація, виявляються резерви та потенціал виробництва та приймаються рішення для планування і управління" [15, с.10]. Відомі вчені В. В. Ковалев, О.Н. Волкова чітко ідентифікують аналіз серед функцій управління [16, с.13]. Професор

Савицька Г.В. вважає, що: «аналіз господарської діяльності є важливою економічною наукою, яка обіймає одну з центральних позицій серед функцій системи управління» і забезпечує науковість прийняття рішень [17, с.10].

Отже, вищевказане дає можливість стверджувати про необхідність виокремлення серед функцій системи управління державними фінансами функції аналізу.

Традиційно до основних елементів управлінської системи відносять:

- суб'єкт управління, тобто джерело керуючого впливу, той, хто управляє, виконує функції керівництва і впливає на об'єкт з метою переведення його у новий стан;
- об'єкт управління, тобто те, на що спрямовано керуючий вплив суб'єкта; що функціонує під цим впливом;
- керуючий вплив, тобто комплекс цілеспрямованих і організуючих команд, заходів, прийомів, методів, за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкт і досягаються реальні зміни у ньому;
- зворотні зв'язки, тобто інформація для суб'єкта про результативність керуючого впливу та зміни в об'єкті.

Згідно представленим раніше положенням з реформування СУДФ повноправним об'єктом управління виступають публічні закупівлі, що підлягають функціонального впливу через компоненту аналізу. Звернімося до поняття «публічні закупівлі» в контексті об'єктної сфери аналізу.

Зауважимо, що поняття «публічні закупівлі» у вітчизняному нормативному полі офіційно закріплено досить недавно через Закон України «Про публічні закупівлі», згідно якому останні являють собою придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому вказаним Законом [18]. Представлене визначення слід визнати слабоінформативним, а отже таким, що потребує уточнення. Звернімося до характеристик публічних закупівель, представлених у спеціалізованій літературі.

Так, молоді науковці Квач В.Ю., Афанасієв Р.В. стверджують, що виконання поточних завдань, для здійснення яких державою мають закуповуватися товари, роботи та послуги, має сприяти досягненню цілей державної соціально-економічної політики. За допомогою таких господарських операцій, які за певних умов утворюють відносини закупівлі, держава забезпечує реалізацію своїх економічних й соціальних функцій у всіх сферах суспільного буття. Публічні закупівлі, основою яких є проведення аукціону та об'єктивний і незалежний підхід до визначення переможця, слугують ринковим механізмом ефективного використання бюджетних коштів. Здійснення процедур публічних закупівель на даний час привертає значну увагу науковців, оскільки у разі наявності дієвої системи проведення прозорих процедур публічних закупівель, прийняття замовниками чесних, об'єктивних та недискримінаційних рішень, наявності антикорупційних програм, можливе підвищення економічної, політичної та суспільної сфер держави» [19, С.884].

Вчений Оврамець Ю.О. зазначає, що публічні закупівлі товарів, робіт і послуг [7, С.187-188]: є правовим механізмом, що уможливорює вибір держави на користь виконавця її замовлення на найбільш вигідних ринкових умовах; необхідною умовою реалізації такого завдання виступають неупереджений конкурсний процес проведення закупівлі та відбору переможця на основі заздалегідь визначених критеріїв; кінцева мета такого механізму – оптимізація постачальників за принципом «економічної доцільності» (тобто, повна відповідність кваліфікаційним критеріям конкурсу та найнижча вартість своїх товарів, робіт, послугу; механізмом розбудови договірних відносин «державо-приватний сектор» з метою вирішення соціально-економічних проблеми держави та суспільства, у тому числі щодо проведення наукових досліджень, створювати і впроваджувати новітні технології й розробки, долучаючи, таким чином, приватний сектор до надання суспільству всіх необхідних соціальних послуг; економічним інструментом забезпечення реалізації конституційно закріплених функцій держави щодо розвитку та функціонування стратегічних галузей економіки, системи національної безпеки, охорони здоров'я, освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, дотримання порядку тощо.

На завершення свого ґрунтовного дослідження Оврамець Ю.О. наголошує, що «повноцінне виконання державою своїх функцій та нормальне функціонування суспільства є неможливим без наявності публічних закупівель» та презентує такий склад рис публічних закупівель (табл. 1); як підсумок автор пропонує розуміти під публічними закупівелями «...інститут адміністративного права, що визначає процес реалізації державного замовлення, який полягає в придбанні державними придбання замовником товарів, робіт і послуг порядку, за найбільш вигідними ринковими умовами з метою задоволення публічного інтересу (суспільних потреб)» [7, С.188-189].

Паппас С., досліджуючи міжнародний досвід публічних закупівель, доходить висновку, що «...публічні закупівлі є сукупністю суспільних правовідносин, що виникають у процесі реалізації замовником публічних потреб у товарах, роботах і послугах за публічні кошти у порядку, встановленому законодавством України [20, С.72].

Новаковець В.М. в свої дисертаційній роботі пропонує розглядати публічні закупівлі (державні закупівлі) як специфічний інструмент фінансово-правового регулювання правовідносин щодо формування, раціонального розподілу та ефективного використання публічних фондів коштів, що застосовується у процесі реалізації публічного інтересу при придбанні товарів, робіт і послуг за публічні кошти [21, С.72].

Сошников А. О. стверджує, що основною метою здійснення публічних закупівель є задоволення суспільних потреб [22, С.224].

Таблиця 1.
Характерні ознаки публічних закупівель

ознака	характеристика ознаки
Нормативна урегульованість	замовники мають право здійснювати закупівлі здійснюються виключно у формі та у спосіб згідно законодавству України за процедурою чітко вираженого адміністративного характеру
Цільове використання коштів	закупівлі здійснюються виключно на основі бюджетних призначень і на виконання соціально значущих завдань, покладених на замовника
Конкурсний характер	закупівлі мають бути здійснені на конкурсній та прозорій основі без будь-яких проявів дискримінації
Економічна доцільність	з метою забезпечення економії бюджетних коштів та запобіганням прояву корупції, замовники зобов'язані обрати того з учасників закупівель, який запропонував найнижчу ціну за свої товари, роботи, послуги за умов повної відповідності заявленим кваліфікаційним критеріям.
Інструмент економічної політики	за допомогою публічних закупівель та товарних інтервенцій держава може формувати рівень попиту та пропозиції на національному ринку тієї чи іншої продукції.

Джерело: узагальнено на підставі [7, С.189]

На реалізацію комплексного підходу щодо понятійного дослідження обраного об'єкту звернімося до нормативно правових актів сфери СУДФ.

Так, Стратегію розвитку системи управління державними фінансами, де вперше державні/публічні закупівлі визначені елементом СУДФ, закріплено положення щодо розвитку цієї складової на забезпечення подальшого формування єдиної структурованої системи державних закупівель на засадах прозорості, відкритості, недискримінації та конкуренції, функціонування якої дасть змогу забезпечити раціональне та ефективне використання державних коштів та задовольнити суспільні потреби у високоякісних товарах і послугах [2]. Також, цим нормативним актом закріплено потенційну стратегічну роль державних/публічних закупівель у розвитку України в цілому та сприяттню ефективному та дієвому державному управлінню, соціальній підзвітності та сталому розвитку зокрема через реалізацію принципів добросовісної конкуренції серед учасників, максимальної економії та ефективності, відкритості і прозорості на всіх стадіях закупівель, рівноправності учасників, об'єктивної та неупередженої оцінки пропозицій конкурсних торгів, запобігання корупційним діям і зловживанням.

Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки апелює до публічних закупівель, але не дає жодної їх характеристики, втім містить посилання на Стратегії реформування системи публічних закупівель (“дорожня карта”) [5]. Вказаний нормативний документ зазначає, що “однією з головних функцій держави є закупівля товарів, робіт та послуг для задоволення найважливіших суспільних потреб, яка здійснюється на основі раціонального використання державних коштів та розвитку конкурентної економіки. Реформа у сфері публічних закупівель пов'язана із політичними, правовими, соціальними, фінансовими, інституційними, етичними та технологічними завданнями, розв'язання яких сприятиме сталому соціально-економічному розвитку держави, конкурентоспроможності економіки та динамічній інтеграції України в міжнародні ринки, зокрема в спільний ринок ЄС...” [23].

Узагальнення вищенаведених характеристик дозволило запропонувати таке визначення публічних закупівель: це складова СУДФ, що являє собою унормований механізм фінансово-економічних відносин між державою та суб'єктами господарювання з приводу реалізації державного замовлення на товари, послуги, роботи на засадах добросовісної конкуренції серед учасників, максимальної економії та ефективності, цільового використання бюджетних коштів, відкритості і прозорості на всіх стадіях закупівель, рівноправності учасників, об'єктивної та неупередженої оцінки пропозицій конкурсних торгів, запобігання корупційним діям і зловживанням на досягнення цілей державної соціально-економічної політики з метою задоволення відповідних суспільних потреб.

На продовження розбудови теоретичних засад аналізу публічних закупівель предметом останнього слід вважати структуру та зміст інформаційних потоків в межах вказаного механізму в розрізі всіх етапів. Головне завдання аналізу публічних закупівель – оцінка їх результатів, виявлення факторів впливу, що призвели до відповідних результатів, в аналізованому періоді, а також планування і прогнозування діяльності в сфері публічних закупівель на майбутнє. Вона вирішується за допомогою не тільки вартісних даних бухгалтерського обліку, але й даних оперативного та статистичного обліку в різних одиницях виміру.

Зважаючи на класичні підходи до визначення вимог щодо результатів аналізу діяльності, а саме: вони повинні бути достовірними, оскільки це надає суттєвий вплив на прийняття рішень; корисними або достатньо повними, тобто однозначно характеризувати подію; необхідними та лаконічними або релевантним, або чітко відповідати інформаційному запиту; адекватні поточному стану процесу або достовірними; значущими (суттєвими) в тому сенсі, що вони потенційно впливають на прийняті рішення; представлені в зручному для користувача вигляді, та з урахуванням особливостей механізму публічних закупівель в межах СУДФ, автори пропонують такий склад принципів аналізу публічних закупівель [24]: достовірності; повноти; достатності

інформації; відповідності; значущості; зручності; конкретності; комплексності; системності; регулярності; об'єктивності; дієвості; економічної доцільності; порівняності; науковості.

До функцій аналізу публічних закупівель варто віднести [24]: інформаційну, контрольну, оціночно-діагностичну, пошукову, прогностичну, захисну, науково-пізнавальну. Склад завдань аналізу публічних закупівель визначається сукупністю запропонованих функцій. Через значну чисельність сформованих завдань аналізу на сьогодні (близько 40 позицій у сукупності за різними джерелами спеціалізованої літератури), питання розбудови завдань аналізу публічних закупівель потребує опрацювання та представлення в індивідуальну публікацію.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Розбудова теоретичних засад аналізу публічних закупівель як важливого елементу СУДФ потребує подальшого продовження з метою кінцевого формування стійкого науково обґрунтованого базису методи такого аналізу. Побудова аналітичних механізмів щодо публічних закупівель з урахуванням вказаних теоретичних позицій забезпечить їх якість та практичну дієвість у часі. Формування ж ефективного аналітичного забезпечення важливого елементу СУДФ спричинить підвищення її керованості та ефективності в цілому.

Список використаної літератури.

1. Угода про позику (Проект модернізації державних фінансів) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (25.03.2008), ратифікована Законом України від 24.09.2008 №591-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996_060#Text
2. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2013 р. №774-р. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-p/print1360051017911272>.
3. Про схвалення Концепції розвитку системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2012 № 633-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/633-2012p/print1360051017911272>.
4. Про схвалення Стратегії модернізації системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 888-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-p>.
5. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 142-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-2017>
6. Свірко С.В. Сучасний розвиток системи управління державними фінансами України: обліковий сегмент в забезпеченні інноваційно-інвестиційного вектору спрямування. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2018. Вип. 1(83). С. 56-65.
7. Оврамець Ю.О. Поняття та сутність «публічних закупівель» в адміністративному праві України. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/viewFile/9261/8389>
8. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз публічних закупівель: методичні та практичні аспекти. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. 2017. № 7(35). С. 65-71.
9. Письменна М.С. Державний аудит та аналіз публічних закупівель: теорія, методологія та практика: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 452 с.
10. Письменна М.С. Методологія та організація аналізу та контролю закупівель за державні кошти: дис...д-ра екон. наук: 08.00.09; Одеський національний економічний ун-т. Од., 2018. 503 с.
11. Устенко Л.П. Менеджмент на комунальному підприємстві. К.: Бравоглас, 2010. 80 с.
12. Веснин В.Р. Основы менеджмента. М.: Проспект, 2014. 320 с.
13. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 348 с.
14. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: підручник для студентів економічних спеціальностей ВНЗ / За ред. д.е.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2007. 704 с.
15. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности. М.: ИНФРА. 2006. 415 с.
16. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. М.: ТК Велби, 2002. 424 с.
17. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання, 2007. 668 с.
18. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
19. Квач В.Ю., Афанасієв Р.В. Загальнотеоретичні положення про публічні закупівлі: поняття та призначення. Науковий журнал ХДУ «Молодий вчений» № 11 (51). 2017 р. 1361 с.
20. Паппас С. Політика ЄС у сфері державних закупівель. К., 2005. 121 с.
21. Новаковець В.М. Фінансово-правовий механізм регулювання державних закупівель: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07; Національна академія внутрішніх справ. К., 2012. 252 с.

22. Сошников А.О. Теоретичні засади здійснення публічних закупівель. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 221-226.
23. Про схвалення Стратегії реформування системи публічних закупівель ("дорожня карта"): розпорядження Кабінет Міністрів України від 24 лютого 2016 № 175-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-2017>
24. Грицишен Д.О., Свірко С.В., Супрунова І.В. Публічні закупівлі як об'єкт аналізу в умовах реформування системи управління державними фінансами. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб. наук. пр. 2018. Вип. 3 (41). С. 25-32.

References.

1. Loan Agreement (Public Finance Modernization Project) between Ukraine and the International Bank for Reconstruction and Development (March 25, 2008), ratified by the Law of Ukraine of September 24, 2008 №591-VI, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996_060#Text
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013) Order on the "Strategy for the Development of the Public Financial Management System Pro Stratehiiu rozvytku systemy upravlinnia derzhavnymy finansamy", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-r/print1360051017911272>.
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2012) Order "On approval of the Concept of development of the public financial management system", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/633-2012r/print1360051017911272>.
4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2007) Ordinance "On Approval of the Strategy for Modernization of the Public Financial Management System", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-r>.
5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017) Order "On approval of the Strategy for reforming the public financial management system for 2017–2020", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-2017>
6. Svirko, S.V. (2018) "Modern development of the public finance management system of Ukraine: accounting segment in providing the innovation and investment vector of direction". *Visnyk ZhDTU. Serii: Ekonomichni nauky*, Vyp. 1(83), pp. 56-65.
7. Ovravets', Yu.O. "The concept and essence of "public procurement" in the administrative law of Ukraine", available at: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/viewFile/9261/8389>
8. Parasij-Verhunencko, I.M. (2017) "Analysis of public procurement: methodological and practical aspects". *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiia»*, Vol. 7(35), pp. 65-71.
9. Pys'menna, M.S. (2017) "Public audit and analysis of public procurement: theory, methodology and practice", Kyiv: «Tsentr uchbovoi literatury», 452 p.
10. Pys'menna, M.S. (2018) "Methodology and organization of analysis and control of public procurement": Abstract of doctor dissertation: 08.00.09; Odes'kyj natsional'nyj ekonomichnyj un-t., Odesa, 503 p.
11. Ustenko, L.P. (2010) "Management at the utility company". Kyiv: Bravohlas, 80 p.
12. Vesnin, V.R. (2014) "Management Basics". Moscow: Prospekt, 320 p.
13. Nechaiuk, L.I. and Telesh, N.O. (2003) "Hotel and restaurant business: management". Kyiv, Tsentr navchal'noi literatury, 348 p.
14. Moshens'kyj, S.Z. and Olijnyk, O.V. (2007) "Economic analysis: a textbook for students of economic specialties". Zhytomyr: PP "Ruta", 704 p.
15. Sheremet, A.D. (2006) "Comprehensive analysis of economic activities", Moscow: INFRA, 415 p.
16. Kovalev, V.V. and Volkova, O.N. (2002) "Analysis of the economic activity of the enterprise", Moscow, TK Velbi, 424 p.
17. Savic'ka, G.V. (2007) "Economic analysis of the enterprise", Kyiv, Znannja, 668 p.
18. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "About public procurement", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
19. Kvach, V.Ju. and Afanasev, R.V. (2017) "General theoretical provisions on public procurement: concepts and purposes". *Naukovij zhurnal HDU «Molodij vchenij»*, Vol. 11 (51), 1361 p.
20. Pappas, S. (2005) "EU public procurement policy", Kyiv, 121 p.
21. Novakovec', V.M. (2012) "Financial and legal mechanism of public procurement regulation": Abstract of Ph.D. dissertation, 12.00.07; Nacional'na akademija vnutrishnih sprav. Kyiv, 252 p.
22. Soshnikov, A.O. (2015) "Theoretical principles of public procurement". *Chasopis Kiivs'kogo universitetu prava*, vol. 3. pp. 221-226.
23. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016) Ordinance "On Approval of the Public Procurement Reform Strategy ("Roadmap")", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-2017>
24. Gricishen, D.O., Svirko, S.V. and Suprunova, I.V. (2018) "Public procurement as an object of analysis in the context of reforming the public financial management system", *Problemi teorii ta metodologii buhgalters'kogo obliku, kontrolju i analizu: mizhnar. zb. nauk. Pr.*, Vol. 3 (41). pp. 25-32.

Стаття надійшла до редакції 20.07.2019 р.